

Dz.U. 2017 poz. 681**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 10 marca 2017 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o grobach i cmentarzach wojennych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 296 i 1579) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. Nr 90, poz. 612),
- 2) ustawą z dnia 20 maja 1971 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 115),
- 3) ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420),
- 4) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462),
- 5) ustawą z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 144, poz. 1041),
- 6) ustawą z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. poz. 935),
- 7) ustawą z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 749)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 9 marca 2017 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 3 i art. 11 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311), które stanowią:

„Art. 3. (1) Grunty, zajęte przez groby i cmentarze wojenne, jako też grunty, potrzebne do założenia takich cmentarzy i grobów, – z wyjątkiem gruntów cmentarzy wyznaniowych i gminnych – nabywa na własność Skarb Państwa w drodze umowy, bądź też, gdy umowa nie przyjdzie do skutku, na zasadach, określonych w obowiązujących przepisach o wywłaszczeniu nieruchomości na potrzeby urzędów użyteczności publicznej, a w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim, oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego z zastosowaniem ustawy z dnia 18 lutego 1878 r. (Dz. U. P. austr. Nr 30).

(2) Termin, od którego postanowienie ust. 1 będzie stosowane do gruntów, zajętych w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej przez groby i cmentarze wojenne, określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(3) Postanowienie ust. 1 nie ma zastosowania do gruntów, które przed terminem, określonym na podstawie ust. 2, zostaną zwolnione przez przeniesienie grobów bądź cmentarzy na inne miejsce.”

„Art. 11. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Opieki Społecznej, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.”;

- 2) art. 1 i art. 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. Nr 90, poz. 612), które stanowią:

„Art. 1. Na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

- 1) dekretu z dnia 3 stycznia 1919 r. o zatwierdzaniu projektów pomników ze stanowiska artystycznego (Dz. P. P. P. Nr 5, poz. 93);
- 2) dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami (Dz. P. P. P. Nr 14, poz. 182);
- 3) dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 72, poz. 661);
- 4) ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706);
- 5) ustawy z dnia 24 października 1919 r. w przedmiocie zmiany nazwisk (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 478);
- 6) ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 734);
- 7) ustawy z dnia 27 marca 1920 r. o kolejach w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 160);
- 8) ustawy z dnia 4 maja 1920 r. o przywróceniu praw utraconych wskutek przestępstw politycznych i wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 230 i Dz. U. R. P. Nr 42, str. 698), przy czym jednak stosuje się tryb postępowania, określony w art. 637–639 kodeksu postępowania karnego, i ustanawia się w tym zakresie właściwość Sądu Okręgowego w Cieszynie;
- 9) ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o pocztach, telegrafach i telefonach w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 51, poz. 367);
- 10) ustawy z dnia 31 maja 1921 r. o nadzorze nad kotłami parowymi (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 303);
- 11) ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 117, poz. 966);
- 12) ustawy z dnia 14 października 1921 r. o udzielaniu koncesji na koleje żelazne prywatne (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 646);
- 13) ustawy z dnia 11 maja 1922 r. o rachubie czasu (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 307);
- 14) ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 735);
- 15) ustawy z dnia 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 246);
- 16) ustawy z dnia 22 czerwca 1923 r. w przedmiocie substancji i przetworów odurzających (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 559);
- 17) ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr 5, poz. 37);
- 18) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 59, poz. 438);
- 19) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 545);
- 20) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 574);
- 21) ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opieki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych Komisji Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686);
- 22) ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 58, poz. 555), z tym, że:
  - a) do okresu pracy, uprawniającego do zasiłków w myśl art. 2 ust. (1) ustawy wlicza się okres pracy, wykonywanej przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego w położonych na ziemiach odzyskanych przedsiębiorstwach i zakładach pracy, wymienionych w art. 1 ust. (1) ustawy oraz w przedsiębiorstwach i zakładach pracy, nie wymienionych w art. 1 ust. (1) ustawy, jeżeli robotnicy tych przedsiębiorstw i zakładów byli ubezpieczeni na wypadek braku pracy na podstawie przepisów czesko-słowackich;

- b) robotnicy, którym przyznano prawo do zasiłków przed dniem 11 października 1938 r., a którzy prawa tego nie wykorzystali, otrzymywać będą zasiłki na zasadach przepisów czesko-słowackich;
- 23) ustawy z dnia 3 grudnia 1924 r. o zwolnieniu od podatków i opłat publicznych, państwowych i samorządowych osób, korzystających z prawa eksterytorialności, oraz szefów zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych w Polsce (Dz. U. R. P. Nr 112, poz. 993);
- 24) ustawy z dnia 11 grudnia 1924 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych oraz o wyjątkowym zaopatrzeniu, nie opartym na innych tytułach prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr 2, poz. 12);
- 25) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o zwinieniu wspólnych kas sierocych (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 1001), przy czym termin zwinienia tych kas oznacza się na dzień 31 grudnia 1938 r.;
- 26) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 23, poz. 209);
- 27) ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o gołębiach pocztowych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 311);
- 28) ustawy z dnia 25 listopada 1925 r. o Trybunale Kompetencyjnym (Dz. U. R. P. Nr 126, poz. 897);
- 29) ustawy z dnia 29 marca 1926 r. o prawie autorskim (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 36, poz. 260);
- 30) ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 56, poz. 467);
- 31) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o statystyce ruchu naturalnego ludności (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 76);
- 32) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 kwietnia 1927 r. zmieniającego ustawę o zakładaniu ksiąg kolejowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 304);
- 33) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o zakazie używania białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 380);
- 34) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o państwowych zakładach chowu koni i o dostarczaniu ogierów dla hodowli (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 27, poz. 246);
- 35) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o odroczeniu i przerwie wykonania kar pozbawienia wolności oraz uchylenia aresztu tymczasowego ze względów wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 405);
- 36) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 maja 1927 r. o kaucjach składanych w związku z umową o pracę (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 409);
- 37) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 23, poz. 148) z tym, że:
- a) przepisów art. 3 tego rozporządzenia nie stosuje się;
- b) pracodawcy, którzy zatrudniają pracowników cudzoziemskich w chwili wejścia w życie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie art. 1 tego rozporządzenia i zamierzają zatrudniać ich nadal, obowiązani są w ciągu dni 30 zgłosić podanie o zezwolenie na dalsze zatrudnienie;
- c) datę określoną w art. 9 ust. (1) i (3) tego rozporządzenia zastępuje się datą: „1 listopada 1918 r.”;
- 38) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468);
- 39) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przewozu i używania bieli ołowianej, siarczynu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 544);
- 40) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335);
- 41) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 673);
- 42) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 676);
- 43) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. w sprawie przymusowego wycofywania z zagrożonych obszarów Państwa ludności i mienia (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 678);
- 44) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1927 r. o stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż” (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 688);

- 45) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r. o Państwowym Instytucie Eksportowym (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 739);
- 46) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1927 r. o emigracji (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 799);
- 47) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 66, poz. 496);
- 48) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 listopada 1927 r. o wystawach i targach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 884);
- 49) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o wykonaniu wyroków śmierci wydanych przez sądy karne powszechne (Dz. U. R. P. Nr 112, poz. 947);
- 50) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 64) z tym, że zakłady ubezpieczeń działające na obszarze odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego, a mające swą siedzibę poza granicami Państwa Polskiego tracą prawo do dalszego wykonywania działalności ubezpieczeniowej na obszarze odzyskanych ziem z chwilą wejścia w życie dekretu niniejszego; złożone przez te zakłady podania o zezwolenie na dalszą działalność ubezpieczeniową nie powodują automatycznego przedłużenia prawa do ich działalności;
- 51) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o nakładaniu kar porządkowych, przewidzianych w ustawach o postępowaniu sądowym, na osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz o przymusowym sprowadzaniu tychże osób przed sądy powszechne (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 121);
- 52) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 228);
- 53) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o ustanowieniu Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 144);
- 54) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. w sprawie zmiany rozporządzenia cesarskiego z dnia 31 sierpnia 1915 r. o amortyzacji dokumentów (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 181);
- 55) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj za granicę (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 249);
- 56) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 265);
- 57) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o wojskowych zasiłkach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 268);
- 58) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o zaopatrzeniu byłych skazańców politycznych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 47, poz. 406);
- 59) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325);
- 60) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. w sprawie statutów towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz zmiany statutów instytucji kredytowych, zatwierdzonych w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 326);
- 61) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) z wyjątkiem art. 105 – 116; przy czym do przedsiębiorstw bankowych będących spółkami akcyjnymi stosuje się przepis art. 310 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 502);
- 62) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 336);
- 63) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o rejestrowym zastawie rolniczym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 360);
- 64) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o stosunku Państwa do Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego, nie posiadającego hierarchii duchowej (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 363);
- 65) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 384);

- 66) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 42, poz. 417);
- 67) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 454);
- 68) ustawy z dnia 22 marca 1929 r. o zmianie nazwisk hańbiących, ośmieszających lub nie liczących z godnością człowieka (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 3, poz. 16);
- 69) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Prawo górnicze (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 654);
- 70) ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa) (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 423);
- 71) ustawy z dnia 7 listopada 1931 r. o nadzwyczajnym przewozie oficerów i szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia oraz sprzętu wojskowego w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 105, poz. 811);
- 72) ustawy z dnia 7 listopada 1931 r. o publicznym posługiwaniu się odznaczeniami, uzyskanymi za granicą na wystawach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 105, poz. 813);
- 73) ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o stosunkach prawnych w obszarach warownych i rejonach umocnionych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 124);
- 74) ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. o drogach lądowych i drogach wodnych śródlądowych w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 230);
- 75) ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. o przenoszeniu portfeli ubezpieczeniowych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 231);
- 76) ustawy z dnia 14 marca 1932 r. o rejestrowym zastawie drzewnym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 317);
- 77) ustawy z dnia 14 marca 1932 r. o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznymi (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 336) z wyjątkiem art. 10 i 13;
- 78) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o koncesjach na koleje znaczenia miejscowego i koleje miejskie (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 391);
- 79) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o bezpłatnym dostarczaniu druków dla celów bibliotecznych i urzędowej rejestracji (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 347);
- 80) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 7, poz. 83);
- 81) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 543);
- 82) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o wykonywaniu egzekucji z nieruchomości przez Państwowy Bank Rolny (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 769);
- 83) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o uprawnieniach niektórych towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych przy przeprowadzaniu egzekucji z nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 812);
- 84) ustawy z dnia 15 lutego 1933 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 127);
- 85) ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 162);
- 86) ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 6);
- 87) ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163), z wyjątkiem przepisów rozdziału III;
- 88) ustawy z dnia 17 marca 1933 r. o rozporządzeniach ostatniej woli osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 262);
- 89) ustawy z dnia 22 marca 1933 r. o zarobkowym przewozie osób pojazdami mechanicznymi w obrębie gminy miejskiej (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 273) z wyjątkiem art. 10 i 12;
- 90) ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 234);
- 91) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 269);
- 92) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 270);

- 93) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o opiece nad muzeami publicznymi (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 279);
- 94) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 311);
- 95) ustawy z dnia 29 marca 1933 r. w sprawie wysokości odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 255);
- 96) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 632);
- 97) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 638);
- 98) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639);
- 99) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o kosztach nadzoru nad zakładami ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 643);
- 100) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie regulowania stosunków w hutnictwie żelaznym i innych metali (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 647);
- 101) ustawy z dnia 9 marca 1934 r. o oznaczaniu wyrobów wytwórczości polskiej (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 273);
- 102) ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 274);
- 103) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o oddaleniu budowli, składów, zadrzewienia i robót ziemnych od linii kolejowych oraz o pasach ochronnych przeciwpożarowych i zasłonach odśnieżnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 220);
- 104) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o filmach i ich wyświetlaniu (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 323);
- 105) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1934 r. w sprawie osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 473);
- 106) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 776);
- 107) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. o wywłaszczaniu na cele kolejowe (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 777);
- 108) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 848);
- 109) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 850);
- 110) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o sądach pracy (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 854);
- 111) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 858);
- 112) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 859);
- 113) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860);
- 114) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 864);
- 115) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o wykonywaniu przewozu osób kolejami użytku prywatnego (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 164);
- 116) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 203);
- 117) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o przewozie emigrantów do krajów zaoceanicznych (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 414);
- 118) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455);
- 119) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 83, poz. 567);

- 120) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 545);
- 121) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o przedsiębiorstwach zbierania i udzielania informacji o stosunkach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 16);
- 122) ustawy z dnia 9 kwietnia 1936 r. o użyciu broni przez wartowników cywilnych, będących pod nadzorem Ministerstwa Spraw Wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 221);
- 123) ustawy z dnia 9 kwietnia 1936 r. o odznaczeniach cudzoziemskich (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 261);
- 124) ustawy z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 237);
- 125) ustawy z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 240);
- 126) ustawy z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Karaimskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 241);
- 127) ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. o zalesianiu niektórych nieużytków (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 406);
- 128) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 września 1936 r. o służbie pracy młodzieży (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 515);
- 129) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 533);
- 130) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 listopada 1936 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 613);
- 131) ustawy z dnia 23 stycznia 1937 r. o ochotniczych lotach ćwiczebnych (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 48);
- 132) ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108);
- 133) ustawy z dnia 16 marca 1937 r. o Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 129);
- 134) ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224);
- 135) ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242);
- 136) ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o skracaniu czasu pracy w górnictwie węglowym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 243);
- 137) ustawy z dnia 8 stycznia 1938 r. o ochronie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża oraz godła Związku Szwajcarskiego (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 12);
- 138) ustawy z dnia 18 lutego 1938 r. o przedsiębiorstwach, wymagających szczególnego zaufania (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 79);
- 139) ustawy z dnia 25 marca 1938 r. o wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami i przedmiotami kultu religijnego (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 149);
- 140) ustawy z dnia 25 marca 1938 r. o obrocie olejem skalnym (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 167);
- 141) ustawy z dnia 31 marca 1938 r. o pozbawianiu obywatelstwa (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 191);
- 142) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o umarzaniu prywatnoprawnych wierzytelności państwowych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 228);
- 143) ustawy z dnia 28 kwietnia 1938 r. o rejestrowych prawach rzeczowych na pojazdach mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 302).”

„Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 6), który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939 r.;
  - 2) art. 1 pkt 136), który wchodzi w życie z dniem 1 marca 1939 r.;
  - 3) art. 6, 7, 8, 9 i 36 ustawy, wymienionej w art. 1 pkt 22), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939 r.”;
- 3) art. X § 1 i art. XVII ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 115), które stanowią:

Art. X. „§ 1. Uchyla się karę aresztu przewidzianą za wykroczenia zawarte w ustawach szczególnych wydanych przed dniem wejścia w życie Kodeksu wykroczeń.”

„Art. XVII. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1972 r.”;

- 4) art. 45 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420), który stanowi:
- „Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 44, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.”;
- 5) art. 48 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462), który stanowi:
- „Art. 48. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r., z wyjątkiem:
- 1) art. 35, art. 37, art. 38 ust. 2, art. 42, art. 45, art. 46 i art. 47 ust. 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
  - 2) art. 19, art. 20 oraz art. 21, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.”;
- 6) art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 144, poz. 1041), które stanowią:
- „Art. 2. W celu wykonania przepisów ustawy, Prezes Rady Ministrów może dokonać, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych wydatków budżetowych z części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego do części 85 – Budżety wojewodów, w zakresie realizacji zadań utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych, wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2006.
- Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. poz. 935), który stanowi:
- „Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 8) art. 17 i art. 22 ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 749), które stanowią:
- „Art. 17. 1. Do spraw, o których mowa w art. 4 ustawy zmienianej w art. 2, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Czynności dokonane przez wojewodę na podstawie ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu dotychczasowym są skuteczne.
3. Wojewoda przekazuje Prezesowi Instytutu Pamięci akta spraw, o których mowa w ust. 1.
4. Zadania Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa wynikające z prawa międzynarodowego, w tym umów międzynarodowych dotyczących miejsc pamięci narodowej oraz grobów i cmentarzy wojennych zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przejmuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”
- „Art. 22. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:
- 1) art. 13, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
  - 2) art. 1 pkt 27 w zakresie art. 53j, art. 53k i art. 53l, art. 4, art. 10 ust. 1 pkt 1–3, ust. 2 i 3, art. 11, art. 12, art. 15 i art. 21, które wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 10 marca 2017 r. (poz. 681)

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o grobach i cmentarzach wojennych

Art 1. 1.¹⁾ Grobami wojennymi w rozumieniu ustawy są groby i miejsca spoczynku:

- 1) poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego;
- 2) osób wojskowych, poległych lub zmarłych z powodu działań wojennych, bez względu na narodowość;
- 3) sióstr miłosierdzia i wszystkich osób, które, wykonując zlecone im czynności przy jakiegokolwiek formacji wojskowej, poległy lub zmarły z powodu działań wojennych;
- 4) jeńców wojennych i osób internowanych;
- 5) uchodźców z 1915 r.;
- 6) osób wojskowych i cywilnych, bez względu na ich narodowość, które straciły życie wskutek represji okupanta niemieckiego albo sowieckiego od dnia 1 września 1939 r.;
- 7) ofiar niemieckich i sowieckich obozów, w tym cmentarzyska ich prochów;
- 8)²⁾ osób, które straciły życie wskutek walki z narzuconym systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych lub czystek etnicznych od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

2. Groby rodzinne, chociażby w nich były umieszczone zwłoki osób, wymienionych w ust. 1, nie są grobami wojennymi.

3. Cmentarzami wojennymi w rozumieniu ustawy niniejszej są cmentarze, przeznaczone do chowania zwłok osób, wymienionych w ust. 1.

4. Groby wojenne zasadniczo powinny być zgrupowane na cmentarzach wojennych.

Art. 1a. (uchylony)³⁾

Art. 2. Groby wojenne bez względu na narodowość i wyznanie osób, w nich pochowanych, oraz formacje, do których osoby te należały, mają być pielęgnowane i otaczane należnym tym miejscom szacunkiem i powagą.

Art. 3. (pominięty)⁴⁾

Art. 4.⁵⁾ 1. Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanemu dalej „Prezesem Instytutu Pamięci”, przysługuje prawo zarządzenia ekshumacji zwłok z grobu wojennego i przeniesienia ich do innego grobu.

2. Prezes Instytutu Pamięci wskutek umotywowanej prośby rodziny lub otoczenia osoby pochowanej w grobie wojennym bądź prośby instytucji społecznej może zezwolić na ekshumację zwłok z grobu wojennego i przeniesienie ich na inne miejsce w kraju lub poza granicami Państwa oraz na sprowadzenie zwłok z obcego państwa celem ich pochowania w kraju w grobie wojennym.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. poz. 935), która weszła w życie z dniem 2 sierpnia 2015 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 749), która weszła w życie z dniem 16 czerwca 2016 r.

³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. poz. 1462), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.; uchylony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. poz. 1041), która weszła w życie z dniem 26 sierpnia 2006 r.

⁴⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 4a.⁶⁾ Od decyzji Prezesa Instytutu Pamięci, o których mowa w art. 4, przysługuje odwołanie do Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Art. 5.⁷⁾ Przeprowadzanie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na cmentarzach i grobach wojennych wymaga zezwolenia wojewody.

Art. 5a.⁸⁾ Zatwierdzanie planów cmentarzy wojennych oraz sprawy dotyczące ogólnego zarządu cmentarzy wojennych, a w szczególności sprawy związane z ewidencją, remontem i utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych oraz sprawy związane z uregulowaniem własności gruntów, zajętych pod cmentarze wojenne, należą do zakresu działania wojewody.

Art. 6. 1.⁹⁾ Groby i cmentarze wojenne pozostają pod opieką Państwa. Zwierzchni nadzór nad nimi polegający na sprawdzaniu i kontrolowaniu działań podległych jednostek pod względem legalności i podejmowania w tym zakresie decyzji administracyjnych sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, z zachowaniem uprawnień przysługujących Kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2126 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 749 i 1250) oraz uprawnień przysługujących Prezesowi Instytutu Pamięci na podstawie art. 4 i na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1575).

2.¹⁰⁾ Koszty budowy i utrzymywania, w tym remontów, grobów i cmentarzy wojennych są ponoszone ze środków budżetu państwa.

3.¹¹⁾ Wojewoda może, w drodze porozumienia, powierzyć jednostce samorządu terytorialnego obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, z jednoczesnym przekazaniem odpowiednich funduszy, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego nie przejmie tego obowiązku bezpłatnie.

4.¹²⁾ Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może powierzyć fundacjom, stowarzyszeniom i instytucjom społecznym, za ich zgodą, obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.

4a.¹³⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 4, nadzór nad wykonywaniem przez fundacje, stowarzyszenia i instytucje społeczne obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych sprawuje wojewoda.

4b.¹³⁾ Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może przekazywać podmiotom wskazanym w ust. 4, jak również jednostkom samorządu terytorialnego, związkom wyznaniowym i innym podmiotom sprawującym opiekę nad grobami i cmentarzami wojennymi, środki finansowe na wykonywanie zadań związanych z opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi.

5.¹⁴⁾ Wynagrodzenie partnera prywatnego, z tytułu realizacji zadań publicznych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego może w całości stanowić zapłata sumy pieniężnej ze środków podmiotu publicznego odpowiedzialnego za wykonywanie tych zadań.

Art. 7. 1.¹⁵⁾ Bezpośredni dozór nad stanem grobów i cmentarzy wojennych sprawują gminy, jeżeli czynności dozoru nie poruczono zrzeszeniom i organizacjom społecznym w myśl art. 6 ust. 4.

2.¹⁶⁾ W razie uszkodzenia grobu lub jakichkolwiek urządzeń na cmentarzu wojennym wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub inny podmiot sprawujący opiekę nad grobami i cmentarzami wojennymi jest obowiązany zawiadomić o tym wojewodę.

Art. 8. (uchylony)¹⁷⁾

⁶⁾ Dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy wymienionej jako pierwsza w odnośniku 3.

¹³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁴⁾ Dodany przez art. 29 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. poz. 1420), która weszła w życie z dniem 7 października 2005 r.

¹⁵⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 2 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁶⁾ Dodany przez art. 2 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁷⁾ Przez art. 2 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 9. Kto naruszy postanowienia art. 4 ust. 2 i art. 5 oraz kto zachowuje się na cmentarzu lub grobie wojennym w sposób nie liczący z powagą miejsca, jeżeli czyn nie stanowi przestępstwa, podlegającego karze surowszej, ulega w drodze administracyjnej karze aresztu do 6 tygodni¹⁸⁾ i grzywny do 500 zł¹⁹⁾ lub jednej z tych kar.

Art. 10.²⁰⁾ Do grobów i cmentarzy wojennych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, z wyjątkiem art. 6.

Art. 11. (pominięty)⁴⁾

Art. 12. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia²¹⁾ i obowiązuje na całym terenie *Rzeczypospolitej*²²⁾ z tem, że na obszarze *województwa śląskiego*²³⁾ zamiast przepisów, powołanych w art. 6 ust. 1 i art. 10, stosuje się odpowiednie przepisy, obowiązujące na tym obszarze.

---

¹⁸⁾ Kara aresztu uchylona przez art. X § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń (Dz. U. poz. 115), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1972 r.

¹⁹⁾ Obecnie górna granica grzywny została ustalona na kwotę 375 zł na podstawie art. 3 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 12 lipca 1995 r. o zmianie Kodeksu karnego, Kodeksu karnego wykonawczego oraz o podwyższeniu dolnych i górnych granic grzywien i nawiązek w prawie karnym (Dz. U. poz. 475), która weszła w życie z dniem 20 listopada 1995 r.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

²¹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 30 maja 1933 r.

²²⁾ Obecnie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483), która weszła w życie z dniem 17 października 1997 r.

²³⁾ Autonomia Śląska została zniesiona z dniem 7 maja 1945 r. przez art. 1 ustawy konstytucyjnej z dnia 6 maja 1945 r. o zniesieniu statutu organicznego województwa śląskiego (Dz. U. poz. 92).